

VILÁG OSSZÁG

KOLOZSVAR,
1947 július 12, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
172 szám

**Botránys
állapotok a
város taresai
gazdaságában**

Erélyes intézkedésekkel megakadályoznak minden visszaélést a cséplésnél és beszolgáltatásnál

BUKAREST. — A földművelésügyi minisztérium tegnapi hivatalos jelentése szerint az ország 45 vármegyéjében szorgalmasan folyik az aratás. A cséplésre vonatkozó rendeletet a megyék részére a napokban adják ki. Dolj megyében megkezdtek az árpa cséplését. A termelők bizakodással tekintenek a tengeri, napraforgó és a zöldségfélék terméshozama elé. Az ország állatállományának állapota általánosságban kielégítő.

AZ ORSZÁGOS SZAKTANÁCS FELHÍVÁSA

Az Országos Szakszervezeti Tanács és a mezőgazdasági fizetéses alkalmazottak szakszervezete körrendeletet intézett összes szerve-

zeteihez, utasítva őket arra, hogyan kell eljárniok a gabonane-mük begyűjtésénél. A mezőgazdasági alkalmazottak szakszervezetének megbízottja az illetékességéhez tartozó területen ellenőrzi a cséplőgép működését és naponta pontos kimutatást vezet a cséplés eredményéről. A körlevélben az Országos Szakszervezeti Tanács annak a véleményének ad kifejezést, hogy a mezőgazdasági fizetéses alkalmazottak szakszervezetének tevékenységével megakadályozható lesz a cséplésnél a gabonane-mükkel minden visszaélés, a gabonabeszolgáltatásra vonatkozó rendeletet mindenütt pontosan fogják végrehajtani, s ettől függ az egész városi lakosság kenyérellátásának biztosítása.

Pauli Endre dr., nagyváradi vezető-ügyész ezzel kapcsolatosan a következő sajtónyilatkozatot adta:

— Szinte hihetetlen lenne, ami történt, ha nem tudnók mögötte a reakció uszítását. Egyes nagygazdák nem tartják be a cséplési rendeleteket, holott a kormány előrelátó intézkedése folytán teljesen fölösleges „titokban” cséplni. A rendelet olyan gabonamennyiséget hagy meg a termelők számára, amely nemcsak a vetőmagot, de a szabad forgalom számára is készletet biztosít részükre.

Kijelentette a vezetőügyész azt is, hogy a közösségi gondolatnak kell vezetnie a termelőket, a miniszteri rendeletet tiszteletben kell tartaniok, miután személyes szükségleteiről megfelelő gondoskodás történt. Eppen ezért a törvény teljes szigorúval sújtiok mindazokat, akik nem tartják be a cséplési rendeleteket.

A PETRÓLEUMTERMELÉS EMELESE

A bányá- és petróleumügyi minisztériumban értekezletet tartottak az összes petróleumvállalatok képviselőinek részvételével. Az értekezleten a petróleumipari termelés emelésének kérdéseit beszélték meg.

Miután a petróleumipar képviselői előterjesztették kérésüket azokra a gépekre és nyersanyagokra vonatkozóan, amelyekre szükségük van a termelés emelésé érdekében, az ország újjáépítését és a pénz stabilizálását intéző miniszterközi bizottság részéről biztosították őket arról, hogy a szükséges anyagokat és gépeket külföldről történő behozatal útján beszerezik számukra.

Letartóztatások a cséplési rendelet kijátszása miatt

Mint Marosvásárhelyről jelentik, a tilalmi rendelet ellenére a megyében egyes felelőtlen elemek a közönség rovására megkísérelték titokban kicsépleni a gabonát. A csendőrség letartóztatta Belindeanu Petru, Iogar Vasile és Olteanu Ioan Mezőgerebenes községi gazdálkodókat, Pinteau Iuliu erdőszántógyógyi, Nemes Gyula mező-sámsondi jegyzőt, Sain Grigore, Páll János, Fedor István, Basa Géza, Pánczél Mihály, Pánczél György és dr. Pop Lupu Coriolan mező-sámsondi cséplőgéptulajdonosokat és gazdákat, Zajzon Gyula

backamadarasi cséplőgéptulajdonost, Bereczki Gyula harasztkereki. Nagy János ákosfalvi cséplőgéptulajdonosokat és Zajzon Gyula ákosfalvi községi bírót. Valamennyiük ellen szabotázsért és a cséplési rendelet megszegéséért megindult az eljárás.

Nagyváradi jelentés közli, hogy Bihar megye több községében a földművesek szintén nem tartották be a cséplési rendeletet. A bhari csendőrség Fülöp Imrét és 10 társát, Székelyhidről Kovács Sándort és négy társát adta át az ügyészségnek, mert engedély nélkül, titokban elcsépeiték gabonájukat.

Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Lengyelország és Bulgária hivatalosan is közölte, hogy

nem vesz részt a július 12-i párisi értekezleten

PARIS. — Bidault francia külügyminiszter a nemzetgyűlés külügyi bizottságában nyilatkozott a folyamatban lévő diplomáciai tárgyalásokról. Bejelentette, hogy közlelebbről „Sárga Könyv”-ben nyilvánosságra hozzák a legutóbbi párisi értekezleten lefolyt megbeszéléseket.

A román kormány szerdán hivatalosan közölte azt az egyhangu határozatot, hogy nem fogadja el a párisi értekezletre szóló meghívást. A magyar kormány csütörtöki minisztertanácsán szintén úgy határozott, hogy elhárítja magától az angol—francia meghívást és nem vesz részt a július 12-re összehívott párisi értekezleten. A megokolás szerint Magyarország nem vehet részt olyan értekezleten, amelyen a nagyhatalmak nem egységesek.

A lengyel kormány ugyancsak csütörtökön délelőtt hivatalosan közölte a meghívásra adott elutasító választ Anglia és Franciaország városi képviselőjével. A kérdéssel foglalkozva, az egyik lengyel parasztpárti lap többek között megállapítja: A háboru sújtotta országok sürgős segítségére szorulnak, az értekezlet megszervezői azonban elfelejtik, hogy ezek az országok azért jutottak mai nehéz helyzetükbe, mert a németek tönkretették őket. Ennek ellenére mégis Németország megsegítésével együtt emlegetik Németország áldozatainak a megsegítését. A lap a továbbiakban kifogásolja, hogy Anglia és Franciaország előre elkészített napirendet akar ráerőszakolni az értekezlet többi résztvevőire, akiknek egyszerűen el kellene fogadniok azt, amit a két kezdeményező előre elhatározott.

A „Tanjug” hírügynökség belgrádi jelentése szerint, Jugoszlávia hivatalosan visszautasította a szombaton kezdődő párisi értekezletre szóló meghívást. Reuter-jelentés szerint a jugoszláv lapok az európai országok belső gazdasági ügyeibe való beavatkozásra s így szuverenitásuk ellen irányuló kísérletnek tekintik a Marshall-tervet és az ezzel kapcsolatos angol—francia javaslatot. A Marshall-tervben kísérletet látnak az amerikai gazdasági válság új piacok teremtésével való elhárítására.

Szófiai Reuter-jelentés közli, hogy a bolgár kormány egyhangu határozattal foglalt állást a meghívással szemben. A visszautasítást azzal okolta meg, hogy Bulgáriának már van kétévűre szóló gazdasági terve s nem akarja kockáztatni ennek a felülvizsgálását „egyes államok magánérdekeinek megfelelően”. Bulgária kész együttműködni más országokkal, de csak gazdasági függőségszér és szuverenitása tiszteletbentartásának a feltételével. Nem hajlandó résztvenni olyan kezdeményezésben, amely két ellenséges táborra oszthatná Európát, megzavarva a nemzetek gazdasági és politikai együttműködését.

A „France Press” ismerteti az angol kommuniszpárti „Daily Worker” című lapnak a kelet-európai államok magatartásával foglalkozó cikkét. Megállapítja, hogy a kelet-európai nemzeteknek egymás kölcsönös segítségéhez nincs szükségük Marshall javaslatára. A lap szerint a Marshall-terv nem más, mint az európai beavatkozás új alakja.

Svédország, Dánia és Norvégia külügyminiszterei és pénzügyminiszterei közös értekezleten úgy

határoztak, hogy a három ország egységes állásponttal vesz részt a szombaton összeülő párisi értekezleten.

Svájc a meghívásra adott válaszában megállapítja, hogy nem vállal semmi olyan kötelezettséget, amely összeférhetetlen lenne hagyományos semlegességével. Az értekezlet olyan határozatait, amelyek érintenék gazdasági életét, csak hozzájárulásával léphetnek érvénybe. Fenttartja magának a jogot, hogy érvényben tartsa azokat az egyezményeket, amelyeket az értekezleten jelen nem lévő országokkal kötött és hogy hasonló újabb megegyezéseket kössön.

A PÁRISI ÉRTEKEZLET HÁTTERE

A párisi értekezlet háttérét élesen megvilágította legutóbb a szovjet hírszolgálati iroda egyik közleménye, amely rámutatott a brit—francia terv céljára és megmagyarázta azoknak az országoknak az álláspontját, amelyek elutasították a meghívást. A közlemény határozottan megállapította, hogy a szombatra összehívott értekezlet előkészületei washingtoni utasításnak megfelelően kidolgozott végleges angol—francia terv létezésre mutatnak. Nyilvánvaló, hogy az értekezlet célja nyugati tömb megteremtése és Európa kettészakítása. A nyugati tömböt olyan amerikai körök szorgalmazták, amelyek határozottan igérettekkel elkötelezték alá akarják vonni Európát. A három külügyminiszter párisi tanácskozására csak azért volt szükség, hogy megakadályozza a megegyezést a Szovjetunióval, állapította meg a szovjet hírszolgálati iroda.

Rossz tankönyv — mérgezett memzedék

Ha a szépítő pongyola, zöldségeket ir össze és elkeni a való dolgokat, akkor az irodalmi kritika állásán és elsősorban a szellemiséget ápoló folyóiratok feladata a tisztogatás. Most azonban vörös ceruzával alá húzta a tankönyv-szövegek feijének előtűnik s amit ezekben a kiadványokban találunk, az igazán nem várhatja meg, hogy irodalmi fórumok fenkölőbb légkörében vonják szerzőiket felelőségre.

Az író könyvét egyesek olvasásá, a tankönyv írója azonban egy nemzedéket kötelez arra, hogy állításait elfogadja, magáévá tegye s egy életen át hirdesse. A tankönyvíró tehát a legfelelősebb irodalmi munkás, s ha hibát követ el, akkor ezért a legszörösebb nyilvánosság előtt kell felelnie. Különösen ma és itt, amikor arról van szó, hogy a romániai magyarság szabad fejlődését a régi bűnök és hibák kiküszöbölésével s egy másult világ lehetőségeinek feltárásával új alapokon biztosítsuk. Igenis, tankönyveinkben rejlik népi megmaradásunk és haladásunk, a román néppel való testvéri találkozásunk, jogegyenlőségünk és közös építésünk legsajátosabb záloga. Ezekből ismerik meg a magyarságot és emberséget, az egész világot most felszűrűlő fiaink és leányaink, s ha igaz és alapos lesz az ismeret, akkor bizonyára nem ismétlődhetnek majd meg rajtuk azok a végzetek, amelyeket elnyomók és kalandorok, haszonlesők és uszítók minden hitvány-sága zudított reánk egy háboru pusztításával.

A baj azonban éppen ott van, hogy böngezve tankönyveinket, még hozzá azok tavalyi és idei jellemű, hatóságilag engedélyezett kiadását, egyáltalában nem mondhatjuk nyugodtan, hogy a jövő nemzedéket nem kell többé féltelnünk.

Itt van például Lőrinczi Ferenc és Bedeleanu Diomed tankönyvsorozata a magyarszervezői elemi iskolák II—VII-ik osztálya számára. A szerzők egyszerűen nem vették tudomásul az idők megfordultát s olyan történelmi felfogást csepegetnek be a gyermekek lelkebe, amely semmire sem alkalmas bizalomkeltésre az ország demokratikus haladása és az együttélő népek összefogásának lehetősége iránt. Az ország alkotmányos életéről szóló tanítás 1923-ban áll meg, mint valami földrepottyant óra, s a gyermek nem tudhatja meg, hogy azóta mennyit változott mifelénk is a világ.

Nem is csoda, ha az időből való ilyetén kihullottságban a román és magyar jobbgyűsők közös eleményei, a törökök és némettel vívott közös szabadságharcok felidézésé helyett román és magyar fejedelmek öldöklő harcáról értesül a magyar gyermek, méghozzá abban a bűnös általánosításban, mintha ezek a harcok a román és magyar nép egymással való leszá-molásai lettek volna. Bármilyen rövidke írás is az ilyesmí a jócskán vastok negyedostályos kötetben, éppen elég arra, hogy mérgezzon.

A példákat folytathatnók. Lapos és semmitmondó földrajzi ismer-tetés a Szovjetunióról, amely meg sem említi az ott végbement s az emberség fejlődése szempontjából oly nagy jelentőségű ipari és mező-

gazdasági haladást, helyette egy kerekben félszázaddal el-késített romantikus cikk a dániai szövetkezetekről, az erdélyi szá-szok szinte groteszk kiemelése a román s a magyar néppel szemben, szlovákok helyett „tótok” emlegetése — mindez több mint felelőt-lenség, ez már hiba. Olyan hiba, amely belenyomódik gyermekeink lelkébe és szemléletté alakulva, bínné válhatik.

A hibák még úgy-ahogy ki-javíthatók és egy második kiadás jobb híján ideig-óráig használhatókká teszi ezeket a tankönyveket. Találkozunk azonban olyanokkal is, amelyeket toldozás-sal-foldozással nem lehet már ki-javítani.

Xántusné Paull Arankának az egységes gimnáziumok I. osztálya számára írt Általános Földrajza például mindvégig következetesen az uralkodó fehér faj mithosát zengi, hol azt szegezve le, hogy Európa „sokkal műveltebb, mint Ázsia”, hol azzal kérkedve, hogy „az emberiség legműveltebb része a fehér faj”. Ilyen előítéletek mellett természetesen megtudjuk, hogy a gyarmatosító telepesekek munkaszorotetre szoktatják a tanulókat felkeltéket, vagy hogy Egyiptom felvirágozott, mert angol fennhatóság alatt van és angol szöveggyárak dolgozzák fel a gyapotját. A szerző mindezt ugyan-olyan nyugalommal írja le, mint ahogyan — a demokratikus Románia szellemével dacolva — nem írja le magyarul a magyar szövegben „Cruc, Odorheiu és Treiscaune vármegyék” nevét.

Faji szempontok ütököznek ki idős Xántus János „Románia földrajza” című tankönyvében is. Megjegyezzük, hogy szigorú érte-lemben véve földtani és földrajzi szempontból jó szakmunkáról van szó, amint azonban a szerző a föld hátán élő emberhez ér, visz-szajára fordul műveltsége s nem tud szabadulni a faji szemlélet babonájától. Számára az a fontos, hogy már a gyermek is fájilag meg tudja különböztetni a mediterrán típusú ókirályságbeli romaánt a dinári jellegű erdélyi romaántól (nem tudjuk, honnan szedi az ilyen szembeállításokat), a magyarságról pedig azt tartja a legfontosabbnak, hogy „az ősi keletbalti elemhez mongoloid típusú török-tatár faj keveredett”. A dobudzásai bolgárokról is — akik mellelleg a demokratikus Románia és Bulgária közös megegye-zése alapján már nem is tartoznak országunkhoz — csak annyit tud mondani, hogy elszávosodott tu-ránjak.

S hogy a faji babona mi mind-dennl függ össze a szerző gondolkodásában, azt a földreform le-becsmérlése, a szovjet—román gazdasági kapcsolatok hamis beállítá-sa s a szá-szok kiemelése is el-árulja.

Helytelen lenne, ha a hibát csak a tankönyvszerzőkben látnók. Itt az ideje, hogy szerfelett egyes összetételei tankönyvbizottságunk is felülvizsgáljuk s utána-czünk a nemzetnevelésügyi minisz-teriumban is, hogy miképpen csuszthatnak át az ilyen beállítások és felfogások annyi rostán? A tisztogatásnak végre iskolánkban s elsősorban a tankönyvek közt is meg kell kezdődnie.

Csehszlovák—magyar árucsermegyezmény

PRAGA. — Csehszlovákia és Magyar-ország ez év augusztus és szeptember havára szóló árucsermegyezményt írt alá. A két ország között az egyezmény értelmében Csehszlovákia kokszt, vasat, ércet, acélt, optikai ké-szülékeket, magnéziumot és különböző

egyezmény megkötése érdekében más nyersanyagokat szállít Magyar-országnak gyümölcs, szárnyas és egyéb termékek ellenében. A két ország között augusztusban újabb megbeszélések lesznek hosszabb tartamu kereskedelmi szülékeket, magnéziumot és különböző egyezmény megkötése érdekében.

H I R E K

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

500 milliárd lej költséggel helyreállítják az összes vasuti hidakat

BUKAREST. — A romániai államvasutak vezetősége a forgalom fokozása és a közlekedés megjavítása érdekében nagyszabású újjáépítési és javítási munkatervet valósít meg ebben az évben. Helyreállítják az összes, a háborúban megrongált, vagy a használatától meggyengült hidakat. Összesen 37 ilyen hidat javítanak meg, állítanak helyre 73 milliárd lej költséggel.

Másik munkacsoporthoz 47 meggyengült hidat erősít meg 380 milliárd lej költséggel. Véglegesen helyreállítják az ideiglenesen kijavított. 131 méter hosszú vasuti hidat Reni mellett. Ez a hid közvetlen vasuti összeköttetést biztosít a Szovjetunió és Románia között és a két ország közötti vasuti forgalom fokozásával kimélyül a kereskedelmi kapcsolatuk is.

A vasuti hidak helyreállítását, kijavítását a CFR saját munkásaival végezteti el, míg a vaslapok felszegecselését a Resica üzemének munkásai végzik.

A MOSZKVAI ROMÁN NAGYKÜVETSÉG tagjai — Jorgu Jordan professzor nagykövettel az élükön — 330 millió lejt gyűjtöttek össze, illetve adományoztak az aszálysújtotta vidékek lakosságának megsegítésére.

A KÖZÉPISKOLAI JAVÍTÓ- ÉS FELVÉTELI VIZSGÁKAT a nemzetnevelési minisztérium rendelete értelmében szept. 1-6. napjain tartják meg.

56 FOKOS HŐSÉG BUKARESTBEN. A hőleges és áldásos esőzés után a fővárosban tropikus hőség uralkodik. A tikasztó melegben a főváros lakosai káplap nélkül, hajadorfóval, kabát nélkül, ingujjjal, nyitott gallérral jár. A hűsítő italokat, jégbeültötött sört és málnaszörpöt, citromos limonádét óriási mennyiségben fogyasztják a szomjúság leküzdésére. A tegnapi napon 56 fok volt a hőség, arányokban pedig 40 fok.

SERTÉSFESTIS ÉS SERTESORBÁNC elleni védőoltásokat minden csütörtökön, pénteken és szombaton reggel 7 és 9 óra között az állatorvosi klinika, Vörös Hadsereg-utja (volt Magyar-utca) 53-57 szám alatt végeznek. A védőoltások augusztus 1-ig eszközöltek.

NEM AZONOS. Lapunk egyik legutóbbi számában megírtuk, hogy egy Hankóné, alias Gerébne nevű asszony — visszaélve a Hozatérők Otthona nevével —, többmillió lej értékű gyógyszert csalt ki a hadifogságból visszatérők részére. Cikkünkkel kapcsolatban Hankó Nándor nyugalmazott postahivatali igazgató annak közlésére kérte fel lapunkat, hogy felesége született Mántó Irén nem azonos a cikkünkben leplezett Hankónéval.

A KÖRÖSBE FULT EGY NAGYVÁRADI FIATALEMBER. Ercei György nagyváradi 22 éves fényképész segéd fürdés közben a Körös gátjánál örvénybe került és vízbe fullt. A partronállók közül többen segítségére siettek, ki is emelték a vízből, de a mesterséges légzés sem tudta már életre keltetni.

FEKETE LISTA. A kolozsvári járásbírósg mint utorabírósg árdárgítási és szakotárszert Boros Béla kolozsvári, Budai Nagy Antal-utca 15 alatti kereskedőt 200.000 lej pénzbüntetésre és 50 ezer lej perköltés megfizetésére, Davidovics Nándor kolozsvári, Marx Károly-utca 19 alatti kereskedőt 300.000 lej pénzbüntetésre, Baruch-Blank László kolozsvári, Kárpát-utca 15 alatti kereskedőt pedig egyhónapi fogházbüntetésre és 35.000 lej perköltés megfizetésére ítélték.

A MOZGÓ PIACI ÁRUSOK JULIUS 25-IG FIZETHETIK KI A FORGALMI ÉS A NFMZETVEDELMI ADÓT. A pénzügyminisztérium 55.786. számú rendeletével teljesítette a mozgó piaci árusok szakszervezetének kérését és az 1946-47. évi számla nélküli áruk után esedékes forgalmi és nemzetvédelmi adó kifizetésére kitűzött határidőt július 25-ig meghosszabbította. A kolozsvári pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket piaci árusokat (rövidáru, bazár, háztartási cikkek, stb. árusítóit), hogy ez utolsó határidőig jelentkezzenek a pénzügyigazgatóság forgalmi és rendkívüli adóosztályánál (I. emelet, 17. ajtó) az adók kifizetésére, mert a határidő letelte után ellenőrző közegei a törvényes szigorral fognak ellenük eljárni.

Időjárásjelentés:

Az óceáni hűvös eredetű légtömegek beáramlása az Alpokon keresztül megkezdődött a Kárpát-medencébe. Ennek következtében a hőmérséklet 10-15 fokkal csökkent. A hőmérséklet nagyfokú esőkkel és szélviharokkal keletkezett. Magyarországon a szerdai nap folyamán Szegeden 2 forintos nagyságú jégszemek estek. Várható időjárás péntek estig: Mérsékelt nyugati szél, felhőfelvonulások, néhány helyen futó záporos és zivatar, a hőmérséklet alig változik.

SZOLGÁLTATÓ GYÓGYSZERTÁRAK. Julius 11-én szolgálatban: Codarcea (Mária királyné-utca 9), Szentháromság (Mihály király-utca 2), Aesculap (Széchenyi-tér 23), Aurora (Dózsa György-utca 19), Megváltó (Vörös Hadsereg-utja 13), Uránia (Horea-ut 4), Kigyó (Budai Nagy Antal-utca 55) és Apolló (Jókai-utca 2) gyógyszertárak. Egész éjjel szolgálatban július 11-én: Szentháromság, Aesculap, Uránia és Kigyó gyógyszertárak.

KOLOZSVARI MOZIK MUSORA:

CAPITOL: A nagy fordulat. Hatalmas történelmi film a sztalingeri és Don-környéki harcokból. Malinovszki győzelmes hadjárata. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

CORSO: Egy csók és más semmi. Tolnay, Jávör zenés vígjátéka. Előadások: 5, 7 és 9 órák. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órák. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

RIO: A két tenger ördöge. Főszereplők: Errol Flynn.

ROYAL: Yankee Doodle Dandy. Amerikai szimfónia. Michael Curtis rendezése. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

ROYAL-TEREM: Ne kérdezd ki voltam... Karádi Katalinnal. Előadások: 4, fél 6, fél 8 és 9 órák.

SELECT: Jazz szimfónia. Amerikai zenés vígjáték.

URÁNIA: Az új földesúr. Jókairegénye.

A KOLOZSVARI KOZELLÁTI HIVATAL az ellátószervek (ekonomátok) és intézmények tudomására hozza, hogy amennyiben július 12-ig a kiutalt gyümölcs ellenértékét nem fizetik be, az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 48.117. számú rendelete értelmében kiutalásuk érvényességét elvesztik.

AZ ERDELYI NÉPI KÁRPAT EGYE-SÜLET július 25-én, pénteken délután fél 7 órakor félévzáró választmányi gyűlést tart.

SPORTÉLET

Marosvásárhelyen megismétlik az ILSA-BEAC uszó- és vízilabda mérkőzést

MAROSVÁSÁRHELY. — Az ILSA uszó- és vízilabda csapata, amely az elmúlt héten Kolozsváron csak félsikerrel szerepelt, elfogadta a BEAC marosvásárhelyi tagozatának meghívását és így az elmúlt szombat-vasárnap Kolozsváron szerepelt összes versenyzőivel megismétlik a versenyt.

A bukaresti sportsajtó részletesen foglalkozik a Balkán Uszó Olimpiára készülő erdélyi versenyzőkkel és megállapítja, hogy

az ILSA-n kívül ma a BEAC vízilabda csapata is egyenrangú ellenfele az ország bármely együttesének, ha pedig Szántay is játszott volna vasárnap az ILSA ellen, úgy az egyetemi csapat a győzelmet is megszerezhetné volna.

A kolozsvári BEAC uszói és vízilabdázói — készülve a marosvásárhelyi versenyre — csütörtök este a központi egyetem 101. számú termében értekezletet tartottak.

Az ITA már összeállította az Universitatea ellen játszó csapatát

ARAD. Az ITA labdarugó csapata, amely vasárnap játsza le utolsó bajnoki mérkőzését Kolozsváron az Universitatea ellen, a következő együtessel áll ki: Márki, Slivác, Lóránt, Bakucz, Páll, Reinhardt, Bonyhádi, Perényi, Stieblinger, Dumitrescu III., Tóth III.

Az ITA együttesében nem kevesebb, mint 5 volt Vasas játékos szerepel.

A nagy hősegre való tekintettel a vasárnapi mérkőzés délután fél 7 órakor kezdődik, míg előzőleg fél 5 órakor a Vasas-U ifjúsági mérkőzést játszik le.

Gazdagmisoru sportünnepeket rendez a Dermata

KOLOZSVAR. — A Dermata Sport Egyesület július 12-én, szombaton este fél 8 órakor a Román Operában husz számból álló nagy sport- és kulturstélyt rendez.

A sportszámok befejezése után a börgyáriak sportegyesülete ki-rüntetésben részesíti az idén legjobb eredményt elért és legjobban működő szakosztályokat és azok versenyzőit.

A Dermagant teniszesei és a Prima Bánát sportolói Kolozsvárt

KOLOZSVAR. — Szombat, vasárnap és hétfőn gazdag sportmisoru lesz a városnak. A marosvásárhelyi Dermagant teniszcsapata a Dermata ellen játszik a börgyári pályán. A Dermagant Réthy, Ovies, Nagy, Kohn, dr. Hintz és Urzicané, míg a Dermata Pusztay, Brandusa, Bekó, Radó, Albon, Ujfalei és Szövérdiné összeállításban áll ki. Az első csapatok játéka kívül mindkét egyesület a két legjobb ifjúsági játékosát is felvonultatja. A helyi csapat Micu és Balázst, míg a Dermagant Marosit és Székelyt nevezte be.

A Dermata-Prima Banat labdarugó mérkőzés július 14-én, hétfőn délután fél 7 órakor lesz a börgyáriak pályáján.

SPORTHIRADÓ

AZ UJPEST Megyeri-uti pályáján szerdán délután nemzetközi labdarugó mérkőzés volt. A prágai Spárta kitűnő együttese 1:1 (1:0) arányban eldöntetlenül játszott az Ujpest együttesével.

A VASAS labdarugó csapata vasárnap Medgyesen játszik az NB II. osztályozó mérkőzésére készülő Karres csapata ellen.

A temesvári Prima Banat közel 50 sportolója érkezik szombaton Kolozsvárra, hogy a börgyári sportolókcal összemérje erejét.

APRÓHIKIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelgés leveleknél 5000 lej pótdíj fizendő. Szóveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyílttér szavankint 10.000 lej.

Perzsaszőnyegőrt
legmagasabb árát fizetek
ARTA
I. Mihály király (Unió)-utca 9.

ADAS VETEL
VESZÉK a legmagasabb napi áron, csakis kifogástalan állapotban lévő karikahajós varrógépeket, varrógépfejeket, varrógépplábakat, alkatrészeket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 5386
VESZÉK használt ruhát, fehérneműt, cipőt. Szabadság-tér 12, Rác. 5608
ELADÓ egy négykezes Pólski Fiat, kifogástalan állapotban, 60 millió lejért. Majális-utca 15. 5609
VESZÉK, eladók vízvezeték, gáz, központi fűtés szerelési anyagokat, ócska ólmot, rezet. „Katona”, Traian-ut 13. 5615
EGY modern konyha sürgősen eladó. Rudolf-ut 19. 5619
GAZKEMENCÉT, lehetőleg csepelei gyártmányú, továbbá mosókonyhába rész-űstöt megvételre keresek. Szabadság-tér 21, II. emelet, Szeszgyár. 5624
500-AS oldalkocsis motorkerékpár, három 90 szálaléva gumikkal, elcsere-lném egy kisebb szálaléval. Mária király-né-utca 16, kapusnál 5669
PERZSASZŐNYEG 2x3 méteres, Hohner tangóharmonika eladó. Kossuth Lajos-utca 23. emelet, 4-6 óráig. 5662
RÁDIO Telefunken olcsón eladó. Forduló-utca 2. 5658
MÉSZPOR félárban kapható. Barom-vásár-tér 4-5. 5649
ELADÓ jókarban lévő löszormatracok. Hóidvilág-utca 22, Cernainál, 5-7-ig. 5672

3 DARAB 200 literes vashordó, kifo-gástalan állapotban eladó. Kandó Kál-mán (Bezerédi)-utca 14. 5696
IRÓGÉP irodai olcsón eladó. Bende, Szentegyház-utca 30. 5679
BÉLYEGALBUMOK szép kivitelben olcsón eladók. Finkler, Mária királyné-utca 11. 5680
TELEFONKÉSZÜLEK olcsón eladók. „Erdély” könyvesboltban, Szabadság-tér 9 számú 5702
8-AS körkötőgép komplett tükkel el-adó. Barna Mária, Petőfi-utca 13-15. 5681
TÉGLÁK, gerendák eladók. Érdek-lődni 11-1-ig Dózsa György-utca 36, II. emelet, szabóság. 5684
ELADÓ sihély a kápolna mellett, nagy beton láda kökereszettel. Decebal (Rudolf)-ut 77. 5686
SZÉP kivitelű festett kombinált butor, diópoliturós kanapé, rekamié, fotelek sürgősen eladók. Bethlen-utca 28. 5692
JÉGSZEKRENY eladó. Monostori-ut 9. emelet. 5691
EGY jó állapotban lévő bécsi rövid zongora eladó. Kossuth Lajos-utca 32, ajtó 2, balra 5690
EGY régi zongora, varrógép, sezlón, divány, konyhatekercene, főzőkemma-e költséges miatt eladó Szabadság-tér 27, I. emelet. 5688
JÓ állapotban lévő, karikahajós Singer varrógép sürgősen eladó. Érdeklődni Egyetem-utca 2, házfelügyelőnél. 5701

ELADÓ 235 centi magas, 65 centi széles és 45 centi mélységű, kirakarnak alkalmas vitrin. Széchenyi-tér 14, Lőfi Gy. üzletben. 5698
ARAGÁZTARTÁLY, 2 darab, eladó. Popp Valentina, Mária királyné-utca 4, ajtó 7. 5711
VULKAN bőrdörő, használt, jókarban lévő veszek. Cim a kiadóban. 5714
EGY férfi kerékpár és egy kombinált gyermek sportkocsi eladó. Horea-ut 58. 5713
MAJDNEM új, Ideal gyártmányu gyermekkocsi új gumikkal eladó. Cotita (Forduló)-utca 9. 5716
MODERN díorníró, kétszemélyes rekamié sürgősen eladó. Dózsa György-utca 12, I. emelet, 3. ajtó. 5718
SÜLLYESZTŐS Singer varrógép eladó. Rudolf-ut 11, 4-6-ig. 5719

FENYEZŐNÖI és butorasztalos segé-det alkalmaz Wolff butorasztalos. Ho-rea-ut 5. 5664
ÁLLAST KERES
GYÓGYSZERTÁRBA betársulnék, esetleg vidékre is. Regátban lévő gyógy-szertáram berendezésével és áruaktáram-lal. Felvezni Szabadság-tér 21, II. emelet. Szeszgyár. 5624
EGYEDÜLLŐ nő elmenne házveze-tődnékh magányoshoz, vagy házaspár-hoz, ahol otthonra találna. „Orthon” jel-igére 3700

ELCSERELNÉM Pestszentlőrincen lé-vő 2 szoba, konyhás modern családi há-zamat kolozsvári hasonlóval. Érdeklődni Plopor-utca 90. Molnár és Pinter ma-lomtól balra 5618
EGY szoba, konyha téglá ház sürgő-sen eladó. Fellegvári-ut 7. sikátor, 2. 5655
ELCSERELNÉM különkeltes szoba, konyha, mellékhelyiség, víz, villany bent, Györgyfalvi-ut közelében lévő la-kásomat hasonló belvárosi lakással. Cim a kiadóban. 5699
ROMÁN orvos keres butorral, vagy butor nélkül rendes szobát fürdőszoba-használatra. Cim a kiadóban. 5704
KÖZCSMAHELYISEG költség me-gtérítése ellenében olcsón átadó. Felleg-vári-ut 52, Péterné. 5708
KERESEK szoba, konyhás lakást fia-tal pár részére a belvárosban, vagy a közelében. Cim a kiadóban. 5710
KÜLÖNFELEK
ELVESZETT egy bőrtárcsa Papp Tibor névre szóló irattal. Kérem a becsüle-t megvárólót, juttassa vissza a rajta Petőfi-utca 31 alá, a tárcát megtarthatja. SZATHMARI Béla névre szóló sze-mélyazonosság elvesztett. Kérem a becsü-letes megtalálót, juttassa vissza a rajta lévő címre, jutalom ellenében. 5693
TÁNCFANARTÓL órákat vennék. Cim a kiadóba kérem leadni „Tánc-tanár” jelgére 5703

A szabadságon lévő „DERMATA” munkások figyelmébe!
DERMATA
július 12-én, szombaton este fél 8 órakor 20 számból álló sport- és kulturstélyt rendez a Román Operában. Misoros meghívó 10.000 lejért a gyárban vagy az előadás előtt a pénztárnál kapható.

„Aliat Press” - hirdetőiroda
Kolozsvár, Szabadság-tér 29.
Hirdetesszerző
ügynököket alkalmaz.

BEAC
KERTI TÁNCSTÉLYE
július 13-án, vasárnap este 8 órakor a „Társadalom” Majális-utca 43 szám alatti kerthelyiségében.

Szigoru vizsgálatot!

Bojárnyos állapotok Kolozsvár városának 1400 holdas tarcsai gazdaságában

Juder Iie intéző „elintézte” a birtok dolgát

KOLOZSVÁR. — Az Apahida felé robogó gépkocsik egymás után hagyja maga mögött a még zöld kukoricákat, naptól érlelt gabonabúzákat. A távolból a szorgalmas aratók csoportja látszik. Országunk kenyérszájainak utolsó, de leglényegesebb szakasza kezdődött meg: a betakarítás. Ma más szemmel nézik az emberek az aratást, cséplést, a mezei munkát, a gabonával teli zsákokat, mint régen.

SIRALMAS KÉP — TARCSÁN

A visszavonuló fasiszta hadak által felrobbantott apahidai Szamos-híd mellett régi udvarházra emlékeztető gazdaságot látunk. Kolozsvár város 1400 holdas Tarcsa nevű gazdaságának épületei, cselédháza és intézői lakása négyeség alakban veszik körül a több, mint 6 holdas udvart. A városi gazdasági udvar olyan elhanyagolt, mint valami lakatlan, omadózó nemesi „udvarház” s a járókelő csak sejtetheti, hogy itt valamikor élet lehetett. Az eső rothasztja a fedetlen épületeket s Csáki-szalmajaként hordják szét a félig lerombolt épületeket és az udvaron szerte szét hanyagolt mezőgazdasági gépek alkarpészzeit. Az ut mellett használhatókná rongálódtak a volt városi aggmenház épületei s ma üresen merednek az utra. Ajtaját és ablakait, gerendázatát nem az idő, hanem a közeleli falu „szarkái” hordják el. Tehetik, senki sem gátolja meg őket. Az üres épületek között falusi gyermekek „rablósdit” játszanak. A nagy udvar bojánással s burjánnal tele. Gazdátlan birtok lehet csak ilyen.

Az udvar egyik helyén rozsdás, egymáshoz kötött mezőgazdasági gépek: lógereblye, kultivátor. Fedetlenül állnak az esőben és szárazságban egyaránt. Egy féltücsköt félszer alatt hegyén hátán alig használt vetőgépek és más szerszámok hevernek vegyesen.

Az udvar másik sarkában csepplőgépek, elromlott traktor, aratógépek és kaszalógép látható. Az egész udvaron nincs egy gépszim, ahová ezeket a használaton kívül hanyagolt gépeket az idő viszontagságai és a falu „szarkái” elől el lehetne helyezni.

HOGY GAZDÁLKODIK AZ „INTEZŐ” UR?

Jó felőraj körüljárás után, az egyik fa árnyékában pihenő emberre bukkantunk. Aludt. Az óránk fél 12-öt mutatott. Tőle tudtuk meg, hogy a városi „uradalom” nem elhagyott nemesi „udvarház”, mert itt az „intéző ur” tizenegy béressel 1400 holdas birtokon „gazdálkodik”.

— Az intéző ur szakember, mezőgazdasági mérnök — mondja — ő a mi gazdánk!

Hozzánk szögödött, ő vezetett tovább.

— Kevés a fizetés, sok a munka — panasolja. — Havi fizetése 2 millió lej, két véka gabona és természetben lakás.

— Nagyon kevés — hajtogatja egyre. Minden alkalmazottnak van ezenkívül még egy félhold földje, évente 6 méter ingyenfát kapnak és joguk van egy tehén tartására is. Eszünkbe jut, hogy hányan boldogok lónának, ha ennyit is lenne.

— Kérem, sok a munka — bizonygatja.

— Mit dolgozik? — kérdezzük.

Csete György keresztesmester elmondja, hogy az „uradalomnak” négy gazdasági fogata van s ezeknek kijavítása reája tartozik. Sok a munkája. És mégis a legnagyobb dolog időben ráér „néha” az árnyékban pihenni.

Egymás után tudul ajkunkra a sok miért. Miért nincs létszer a gépek számára? Miért engedik ellopni a gazdaság vagyonát? Miért züllik minden Tarcsán?

— Hej, kérem — mondja titokzatosan — az intéző ur így... az intéző ur úgy!...

Szomorúan nézünk körül a nagy udvarban, amely üres és kopasz. Itt-ott egy-egy árva élő fa. Sehol sincsen gyümölcsfa. Vagy valami más, ami hasznos lenne. Lelki szemünk előtt látjuk azokat a városi dolgozókat, akiknek nincs egy méternyi kerteskéjük, itt pedig hat hold szántatlan, burjánnal benőtt terület. Gyümölcsöst lehet. Ne létesíteni és alája zöldseget ültetni. Hol van a sertés hizlalda, a baromfitenyésztő, vagy a méhészet? Miért nincs?

— Az intéző ur! —

Délre szól a falu harangja. Az udvar egyik sarkából ostorcsattogás hallatszik. A pásztor malaccsordát terel az itatóhoz. Szükséges is az ostor, mert a 3 darab-ból álló malaccsorda alig vánszorog az éhségtől. Ilyen nyomorúságos malacokat még nem láttunk. Naponta hull el belőlük egy-egy.

A város ezeket a városi tisztviselők részére vásárolta. Megtud-

juk, hogy 1400 holdas gazdasága mellett a város a piacról vásárolja a malacok részére a kukoricát.

Nem messze zöldrefestett, különálló vadászlaksterü épület áll. Hatalmas ludcsorda gágogása hallatszik hozzánk. Kérdőleg nézünk kislérőnkre.

— Az intéző ur lakása... suttogja csendesen.

Gondolhattuk volna. Közelebb megyünk. Ez már igen! Gondozott, hús, árnyas udvar fogad. Külön elkerítve a gazdasági udvar. Fehérre meszelt ólak. Az egyik fal alatt kotló hívja csirkéit. Mással egy csorda liba hangoskodik, míg itt-ott rucák gágognak itallotttan. Az árnyékban süldők rögögnének jöttünk. Itt — csodák-csodája — nem rühösek és nem döglött meg egy sem. Rendesen kapnak enni. Hiába „a gazda szemé” hisz a jószágot! Szükség van mindezekre, mert az intéző ur másodmagával nem nélkülözhet.

Hová lesz a napi husz liter tej?

Jól megy a dolga a tarcsai birtok intézőjének. Két év óta tyúk-, liba-, rucacsordái, sertésai és két tejelő bivalya is került. S mindez rövid két év alatt. Vajjon megtakarított fizetéséből-e?

A gazdaságban négy fejős tehén naponta 20 liter tejet ad, amelyet mindennap az intéző urnak adnak át. Kell is két ember részére ennyi tej. A városi dolgozók gyermekei hónapok óta azért nem isznak te-

jet, mert az intéző urhoz hasonló figurák tejben-vajban fürdenek.

Egyesek ugyan azt állítják, hogy gyakran hallani panaszt az intéző urtól: „Nem győzöm a kolozsvári urakat tejjel!” Vajjon kik azok az urak? Hová szivárog el a városi birtok teje. S mindebből mi a város haszna? Nehéz erre választ kapni, hisz a gazdaságban történetekről nem szabad beszélni.

— Az „igazgató ur” azt mondta.

Hatalmas hajógyárat

és fűrésztelepet állított fel

a „Sovromtransport” és „Sovromlemn”

Gazdasági kapcsolataink a Szovjetunióval országunk jobb jövőjét segítik elő

GALAC. — Gazdasági életünkben a Szovjetunió hathatós segítsége egyre jobban megfigyelhető és ma már több nagyipari vállalatunk, új ipartelepeink termelése kézzelfogható tényekkel bizonyítja, hogy a szovjet segítség országunk jobb jövőjét, gazdasági jólétét munkálja.

Amint a Bukarestben megjelenő „Szakszervezeti Élet” című lap írja, lázas és lelkes munka folyik a Sovromtransport galaci hajógyá-

rának munkatelepein. Az az öntudatos munkásszelleme, ami a galaci hajógyár közel 2000 dolgozóját áthatja, minden nehézséggel megbirkózik. A munka menete és fejlődése arra mutat, hogy a mai nehéz helyzetben is egy hatalmas és fejlődőképes hajógyár alapjait rakják le Galacban.

Most készült el a 128-as számú petróleum tankhajó, amit további három kőolajszállító hajó követ. A hajók egyenkint kétezer tonna ür-

tartalmuk és komoly könnyítést fognak jelenteni a vízforgalmunkban. Munka alatt van ezenkívül 4 egyenkint 400 lóerős vontatóhajó is.

A galaci hajógyár munkásai önkéntes túlórákkal fokozzák a termelést, de nem becsülhető le az sem, amit az egyes munkások találmánya jelent a könnyebb és gyorsabb termelés elérésére. Tirim Alexandru, a gyár egyik öreg munkása több ilyen találmányt al-

kalmazott már nagy sikerrel. Egyik találmánya új rendszerű prés, ami 300 százalékkal gyorsítja meg a hajók szikratávíró láncszemeinek előállítását.

A Szovjetunióból kapott nyersanyagok is számottevően hozzájárultak a termelés emeléséhez. Ezeknek az értékes anyagoknak a birtokában a munka nagyobb lendülettel folyik és az eredmények napról-napra emelkednek.

A román-szovjet gazdasági érdekek összekapcsolódásának szép eredménye a Radauti megyében, Falcau községben most üzembe helyezett fűrészgár is. Ez az ország legnagyobb fűrészgára és ünnepélyes felavatásán a kormány és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság is képviseltette magát.

A gyár egész felszerelését a Szovjetunióból szállították és 180 nap alatt helyezték üzembe. Minden egyes fűrész 20 köbméter anyagot dolgoz fel óránként, tehát tiszta nagyobb teljesítményt ér el, mint az ország más fűrésztelepei.

A Sovromlemn vállalkozása azonban a termelés mellett a munkások helyettesítő is komoly gondot fordít. Ezideig már husz munkálasként épült a gyár közelében és a további lakások építkezése is folyamatban van. A gyár dolgozóinak kantineja, ekonómiaja, fűrdője, orvosi rendelője, pihenő és társalgóterme az első munkanap óta működik.

A Sovromlemn dolgozói megismerték azt a szociális gondolkodást és szellemet, ami a Szovjetunió munkásságát képviseli, és hogy munkájukkal tudják hozzájárulni minden eddigi termelési rekordhoz. Ezek és a többi hasonló vállalkozások bebizonyítják, hogy a Szovjetunió ipari és gazdasági segítségével nem a hasznoszerzés, hanem országunk és dolgozó társaink jobb jövőjét tartja szem előtt.

Néhány őszinte szó

az amerikai filminvázióról

A francia filmrendezők, szövegkönyvírók és általában a francia filmipar dolgozói szakszervezetük országos nagygyűlésén tüntetést rendeztek a Franciaországot előzönlő és antiszociális propagandát kifejtő amerikai filmek ellen. A tüntetésen kimutatták, hogy ezek a filmek az amerikai munkásellenes politikai irányzatok szolgálatában állanak és ezt az új-fasiszta világképzetet akarják népszerűsíteni.

A francia filmipar dolgozóinak állásfoglalása mellett nem érdektelen az itteni helyzet megvizsgálása sem. Hiszen — kevés kivétellel — mintegy két évtől kezdve senki sem lehet látni egyebet, mint az amerikai filmek utólagos

számban is hiba van, mert bizonyára lehetséges lenne komoly művészi igényeket kielégítő filmeket lekötni, — ha nem is éppen amerikaiakat.

Altalában a háború utáni amerikai filmek nem képesek elfogadható művészi színvonalra emelkedni és a magasabb igényeket kielégíteni. Hiszen az egész amerikai filmtermés néhány csoportra osztható fel: egyrésze propaganda, amely Amerika elképzelt világuralmát bivatott népszerűsíteni, másrésze pedig a nagytőkés népszerűsítő, aki telve van szociális érzékekkel és a „becsületese” (?) öreg munkást, aki szembeáll sztrájkoló fiatalokkal, és a végén szirupos körítéssel nyakonöntve valamennyien összelekeziknek, együtt dicőzve a kapitalizmus áldásait.

Nem hagyhatjuk ki az amerikai filmek csoportosításából a kimondott „szórakoztató” filmeket sem, amelyeknek azonban szintén meg van a maguk propaganda jellege és célja. Ez nem egyéb, mint a komoly társadalmi problémáról elterelni a tömegek figyelmét, lezavartani önkéntes gondolkozásról és izlés kialakításáról.

Ezen filmek egyike sem szolgálja az öntudatos munkásságot, a dolgozók felvilágosítását, kulturális nevelésnek

munkáját, sőt — ellenkezőleg. Nem épít, hanem rombol és méltatlanság, hogy ne is említsük a vértől csepegtő gengszterfilmeket, ahol a befolyásolhatóbb ifjúságot egyenesen a rablóélet örvényei felé terelik.

Az amerikai nagytőkés filmpropagandája ellen egyedül védekezés a tömegek felvilágosítása és ezen a téren sajtotokra vár a feladat, hogy tárgyilagos kritikával elemezze ki a mélyorra kerülő filmek értékeit és egyáltalán az sem ártana, ha a romániai dolgozók öntudatos tömegei is állást foglalnának ezzel a filminvázióval szemben. Ne dobjuk ki pénzünket stélyes filmek megnézésére. Ne felejtjük el, hogy az amerikai filmekben azoknak a politikai gondolata perog előtérbe a váznon, akik Charlie Chaplin, a film legnagyobb művészeit el akarják támasztani az amerikai stúdiókból, mert szemükbe meri vágni az igazságot. Ne nyújtunk segédkezet a mi anyagi támogatásunkkal azoknak az amerikai nagytőkésnek, akik háttérben állnak a trumani munkásellenes törvényeknek és akik iróháborút akarnak megindítani az amerikai dolgozók között.

T. K.

től félnék, hogy kiderül az, hogy az intéző libacsordája és disznói hizlalására van kukorica, de a városi tisztviselők részére vásárolt malacoknak Kolozsvárról szerzik be a „kosztot”.

Még akartuk ismerni Juder Iie intézőt, akiről annyit jót hallottunk és aki ilyen hűséges sáfárja Kolozsvár városának. Nem volt ott. De nélküle is megtudtuk azt, amit meg akartunk tudni. Apahida községnek fél határa a városi uradalomhoz tartozik. 300 hold szántója és 1100 hold legelője van. Bármerre mentünk — az eddig látottak után — már előre fogadtunk, melyik föld tartozik a város gazdaságához. Ott, ahol cse-nevész és gyér volt a termés, mérget mertünk volna rá venni, hogy az Juder ur és emberei munkája.

Példamutatóan gazdálkodik Pop Anna

Az egyik domb oldalán egyszerű kunyhót találtunk. Pop Anna özevegyasszony lakik ott ötödmagával. Hamar összebarkácsolunk s a végén frissen fejt tejjel kínált meg. Közben elmondotta, hogy 8 éves félhold földjét három leánya művelni meg. Nincsen igája, segítséget sem igen kap. Télen fonnak a lányok és cserébe a gazdák felszántják a földeket. Nyáron meg reggeltől késő estig dolgoznak. De

meg is látszik. A kukorica akkora, hogy elfedi az embert. Maholnap aratnak is.

Pop Anna beteg kis öregasszony megcsóválja fejét, amikor megmutatjuk az 5 ember nagyságu, sűrű, csövekkel terhelt kukoricását és a ritka, férdig érő, cse-nevész városi kukoricást.

— Akinék sok van, nem törődik vele — mondja. — Nem sajátjuk, nem őkik agyon magukat érte.

Komoly vizsgálatot!

Bucsut veszünk Pop Annától és gépkocsinkon tovább robogunk. A kocsi ülésébe süssépedve elgondolkoztatunk a látott és tapasztalt lelkiismeretlenségben. Jól tudjuk, nemcsak egyedül az intéző ur a ludas, hanem részben felelős a város gazdasági vezetősége is, amely az alig husz kilométerre lévő birtokot így ellenőrzi. Vagy talán érdeke valakinek elhallgatni mindent és tűrni Juder ur kiskirályságát?

Tudomásunk szerint „kincses” Kolozsvár 1947—48. évi költségvetésének bevétele nem fedezi a

kiadásokat. Nézzenek kissé jobban körmére Juder urnak és azoknak a városi uraknak, akik részére Juder ur szállít és tapasztalt lelkiismeretlenségben. Jól tudjuk, hogy a több mint ezerholdas tarcsai legelő legeltetési díja hová fojtyik be? Ma, amikor a többtermelésért küzd a dolgozó társadalom, nem tűrhettük, hogy Juder ur és cinkostársai szabotáljanak. Indítsanak komoly vizsgálatot, hogy kik züllesztették le a város tarcsai birtokát. Allítsanak megfelelő embert a város gazdasági hivatalának élére s akkor lesz elég bevétel! BANYÁSZ ALBERT

Európai gazdasági tervnek a Szovjetunió közreműködése nélkül nem lehet sikere

— állapítja meg a román kormány Angliához és Franciaországba intézett válaszigazgatói

BUKAREST. — (Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.) A képviselők bizottsága csütörtök délután 5 órakor a parlament könyvtártermében ülést tartott, amelyen Jordachescu, a képviselőház alelnöke elnökölt. A magyar parlamenti csoport tagjai közül dr. Csákány Béla aradi képviselő, a külügyi bizottság tagja, továbbá Antal Dániel szatmári, Szűcs Margit bihari, Imets János udvarhelyi és Szakács János csiki képviselők vettek részt az ülésen. Tatarescu miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter az ülés megnyitása után ismertette a román kormány nemleges válaszát az angol és francia kormány által Párisban megtartandó értekezletre történő meghívására.

Felsőszólamása során ugyancsak közölte az értekezlet résztvevőivel a kormány a Egyesült Nemzetek szervezetébe való fejeleteli kérdés okiratának szövegét, majd részletesen tájékoztatta a bizottság tagjait a két nagyjelentőségű kormányhatározatról. A külügyi bizottság Tatarescu külügyminiszter felszólalása után egyhangúan elfogadta a kormány két határozatát.

Százával érkeznek a búzával telt vagonok és nyersanyagszállítmányok a Szovjetunióból

Hatalmas keleti szövetségesünk, a Szovjetunió egyre nagyobb segítségben részesíti az országot. Százával érkeznek a jasi állomásra, a brailai, galaci, konstancai kikötőkbe a búzával megrakott vasúti kocsik, hajók és uszályok. A 8000 vasúti kocsi búzából, amelyet a Szovjetunió kormányától vásároltunk, július 20-ra a jasi állomásra 300 fog befutni.

A bukaresti rádió este tízórai adásában közölte, hogy a román kormány egyezményt kötött Anglia és Franciaország bukaresti diplomáciai képviselőjével, hogy miért nem fogadja el a július 12-re Párisba összehívott értekezletre szóló meghívást.

A jegyzék megállapítja, hogy a román kormány véleménye szerint Európát nem lehet gazdasági egységként tekinteni, figyelembe véve az egyes országok sajátos adottságait, mint ahogy azt a francia-angol elgondolás teszi. A román kormány véleménye szerint az európai gazdasági újjáépítésnek az angol és a francia tervben javasolt megszervezése elkerülhetetlenül az európai országok gazdasági függetlenségének a megsértéséhez és belügyeikbe való avatkozódáshoz vezetne.

A továbbiakban a jegyzék megállapítja, hogy minden európai gazdasági tervnek csak akkor van kilátása sikerre, ha valamennyi európai ország, de elsősorban a Szovjetunió közreműködésére támaszkodik. A Szovjetunió természeti kincsei, nagy ipari termelői képessége, valamint népének egysége és fegyelmetségének folytató nélkülözhetetlen tényező minden európai újjáépítésben. Míg a Szovjetunió nem vesz részt a július 12-re összehívott értekezleten, bírázza egy lényeges tényező, mely biztosítaná ennek a sikerét.

A többi vízi úton érkeznek. A buza Jasiából és a kikötőkből történő elszállítást a CFR vezérigazgatója, Chivu Stoica irányítja.

Emellett egymásután érkeznek az iparcikkakkal és nyersanyagokkal megrakott szovjet hajók is. Csak a legutóbbi napokban 360 vasúti kocsi szén, 6000 tonna öntöttvas, 3000 tonna acél félkészárú.

300 tonna mangánérc, 5000 tonna vasérc, 15.000 tonna koks és 65 tonna szulfát érkezett a Szovjetunióból. Eddig több mint 13.000 tonna szén kaptunk és további öt hajórakomány érkezését várják a brailai kikötőbe.

Igy segíti elő a Szovjetunió a romániai ipar jelentős fellendülésére irányuló erőfeszítéseket.

29 ASZÁLYSÚJTÓTÁ VÁRMEGÉYEBEN MEGSEMMISÍTÉTTÉK A FÖLDEK KÉNYSZERELADÁSÁT

A parlament — mint ismeretes — törvényt szavazott meg, amely hatálytalanítja azokat a földeladásokat, melyeket az aszálysújtotta vidékeken a mezőgazdák — súlyos helyzetükben, az éhségtől kényszerítve — eszközöltek. Sevulescu Traian földművelésügyi miniszter e törvény végrehajtási utasításaként megjelölté azt a 29 aszálysújtotta vármegyét, amelyekben az ilyen körülmények között létrejött földeladási szerződések hatályukat veszítették.

A miniszteri rendelet értelmében az 1946. évi augusztus 1-é és az 1947. évi június 23-át között Radauti, Campulung, Suceava, Dorohoi, Botosani, Baia, Iasi, Neamt, Roman, Vaslui, Falcu, Bacau, Tutova, Tecuci, Covurlui, Putna, Ramnicul-Sarat, Buzau, Braila, Ialomita, Pruhova, Hâromszék, Csiik, Udvarhely, Ilfov, Muscel, Valcea, Gorj és Tulcea vidékén kötött földeladási, illetve vásárlási szerződések semmiek és érvényüket veszítették.

A törvény és annak végrehajtásaként kiadott miniszteri rendelet a dolgozó földművesek érdekét védi, meggátolva azt, hogy nevéstegesen csekély összegért, vagy egy darab máltért elkönyvetelje az éhínséggel sújtott földművesek szorongatot helyzetükben a tehetősebbeknek és a volt földbirtokosoknak a maguk és családjuk megélhetését biztosító földet.

Mit keres Szele Béla újra a közéletben?

Országoszerte folyik szervezeteink és intézményeink erélyes megtisztítása a befurakodott összeesküvőktől, reakciós fullajtároktól, régi uripárti kalandoroktól és mindenféle herékeltől, hogy frissen, egészségesen sarjadhasson a magyar népi élet.

Vannak azonban csodálatos berkek, ahol szellő sem rezdült s tovább tenyészik a burján. Ami Brassóban most történt, nyílt támadás népi önzertűl: ellen.

Szele Béla visszalopkodott a magyar közéletbe.

Ki ez az ember? Hírheft régi dzsentrí-politikus, aki 1919 után a hűségese megtagadására bírta a székely kiserbereket, míg maga román társat szerzett ügyvédi irodájához, hogy kijáróvá csaplasson fel. Közben arcátlan sovinizmusa miatt még a régi Magyar Pártban is kénytelenek háttérben tartani, mire nemzeti mártírnak játssa ki magát s a legvéresebbszájú hadjáratot kezd a Magyar Dolgozók Szövetsége ellen. Sikertül is ádáz rágalmohadjárataival politikai ellenfeleit a román reakció internálótáborába juttatva.

Szele Béla éretlen suhancokból felbérelt terrorbandája támadta meg Brassóban a MADOSZ és a székely alkalmazottak ötlonát, lerágatva a falról és beszenyerve Petöfi képét.

1944 után a Magyar Népi Szövetséggel szemben tanúsított gyűlölethöz ő tüntette el a régi brassói Magyar Háza vonatkozó periratokat, nehogy az értékes ingatlan a magyar nép kezére jusson.

A brassói református iskola előjárósága most ezt a Szele Bélát választotta ki főgondnoksául, arculcsapva ezzel minden demokratikusan érző magyar embert és meghazudtolva azt az egészséges léglőrt, amely éppen a napokban az erdélyi református egyházközségek kolozsvári közgyűlésén kialakult.

A durva kihívás nem maradhat megtorlatlanul. Szele Bélát a brassói iskola főgondnokságából azonnal el kell távolítani, s vele együtt távoznok kell tanügyünkben mindazoknak, akik Szele Béla új közszereplését elősegítették.

A konjunktúra-lovag Farkas Béla felett ma ítélik a katonai törvényszék

KOLOZSVÁR. — A katonai törvényszék Barbu-tanácsa július 9-én, szerdán délelőtt megkezdte a Farkas Béla-fele kémkedési és fosztogatási per tárgyalását.

A vádirat szerint Farkas Bélának illatszertára volt Tordán, amit 1942 április első hónapjában eladott egy Todea Ion nevű tordai egyennek, majd átszökött a határon. Kolozsvárra történő megérkezése után jelentkezett a kémelhárítónál, ahonnan — csodálatosképpen azonnal szabadonbocsájtották.

Farkas Béla néhány nap múlva va felkereste Rózsa Mór Szabadság-terti illatszertárost, akinél inasveit töltötte és azt ajánlotta Rózsanak, hogy adja el neki illaszertárát. A zsidóellenes intézkedésektől szorongott Rózsa Mór ezt meg is tette és 150.000 pengőért a Royal-drogéria Farkas Béla tulajdonába ment át.

A vádirat szerint Farkas Béla szoros kapcsolatokat tartott fenn a kémelhárító tisztjeivel. 1944 szeptemberében, amikor a fasiszta csapatok elfoglalták Tordát, Farkas Béla velük ment és Chendrea Elisabetától, volt tordai illatszertáranak akkori tulajdonosától, azt követelte, hogy adja vissza neki az üzletet. Az idős asszony erre nem volt hajlandó, mire Farkas Béla megfenyegette. Két napra rá, hogy Farkas Béla felkereste Chendrea Elisabetát, a kérdéses illatszertárt éjszaka kirabolták. Tanukvallomása szerint az üzlet kifosztását Farkas Béla követte el.

A tárgyalás első tanujaként Samuila Traian tordai lakost hallgatták ki, aki vallomásaiban elmondta, hogy a magyar csapatok bevonulása után két nappal, korán reggel látta, amint Farkas Béla néhány katonai segítségével teherautóra rakja fel az illatszertárból kihordott árut. Muresan

Ilie szintén szemtanuja volt az esetnek.

A védelem azt akarta bizonyítani tanujával, hogy Farkas Béla járt ugyan kétszer is Tordán, de éjszaka, amikor a rablást elkövezték — nem.

A FELESEG VALLOMÁSA

A tárgyalás folyamán már ugy látszott, hogy Farkas Béla teljesen tisztázta magát a rablás elkövetésének vádjától, amikor Barbu elnök tudomására jutott az, hogy Farkas Béla felesége, aki nem tud románul és így a tárgyalás menetét nem követhette figyelemmel, a teremben tartózkodik. A tanács mint tájékoztató tanut hallgatta ki Farkas Bélánét, aki az első mondatától megdöntötte a védelem mesterkedését, elmondta, hogy férje egy éjszakát a kérdéses időben Tordán töltött.

Rózsa Mór vallomása alapján fény derült a drogéria és illatszertár vásárlására is. Rózsa elmondta, hogy 1942 nyarán Farkas Béla felkereste őt és felajánlotta azt, hogy megveszi üzletét. Rózsa Mór nem akart megválni illaszertáráról és Farkas Béla ajánlatát visszautasította. Néhány nap múlva olyan rendelet jelent meg, amely szerint zsidó származású egyéneknek nem lehet futócban kereskedése. A rendelet megjelenése után Farkas Béla újra felkereste Rózsa Mórt és megismételte vételi ajánlatát. Rózsa kényszerből 150.000 pengőért eladta Farkasnak az üzletet. Farkas először 10.000, majd még 40.000 pengőt fizetett ki mindössze. Elmondta még, hogy abban az időben, amikor ő is közreműködött az üzlet vezetésében, Farkas Bélát kémelhárító tiszt keresték fel, különösen egy Farkas István nevű hadnaggal és Batizsal — a két közismert kémelhárító tiszttel — tartottak gyakran megbeszélést az üzlet hátsó irodahelyiségében.

A tárgyalást az idő előrehaladottsága miatt a késő esti órákban felfüggesztették és ma délelőtt folytatják.

Fokszányban lévő és hazafelé készülő hadifoglyok üzenetei

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári állomáson legutóbb átutazott hadifoglyoktól kaptuk az alábbi értesüléseket:

Fokszányban vannak a következők: Dániel Ferenc kereskedő, Bikes Illés vasutas, Fenczi Sándor, Kovács Zoltán diák, Balázs András földműves, Imre Sándor, Csillag Gyula, Illés Mihály tanár, Pálffy János, Biró Domokos, Gál János, Kiss István, Simon János, Tarman József, Dési Mihály, Végh József gépkocsituladonos, Dénes István, Griku Ottó, Demőtor Géza cipész, Crisan János, Balázs Mihály Választor dr. Filőp Sándor Kolozsvár, Kajántóti-ut, Kis Márton, Nagy László Nagyvárad, Simon István, Salamon András cipész, Balló Dénes tanító, Nagyolyomos, Illés Dénes fuvaros, Laczko Péter belényes, Gábor András Zentelke, Filőp Sándor fuvaros, Salamon Lőrinc szabó, Mátyás Márton Magyarvára, Teller Antal Dermata, Kincses József kereskedő, Kovács Béla, Bakacs Béla fényképész, Turós György gazdálkodó, Szabó Mihály, Rác Ákos 144/1, Nyirő

József, Balázs Antal, Darics Dezső Gyergyóújfalú és Kiss Albert Kolozsvár, Farkas-utca 7.

Üzenetet küldtek:
Sebők Károly szabó Kolozsvár, 144/9 üzeni, hogy jól van, egészséges. Tóth Géza ipariskolai tanár Kolozsvár, 7147 jól van, Sándor László zászlós üzen Sándor István református lelkésznek a 147 táborból Sándorfaluba, Udvarhely megyébe, Horváth Dénes hadnagy üzeni Darrai Evának Kolozsvárra, hogy írjon Balatonaracsra, Vurfler Sándor üzeni Kolozsvárra, hogy a 14. táborban van. Gábori András tanító, zászlós üzeni Csikszentmártonból, Papp László pedig Mád-falvára, hogy egészséges. Tábormozsi Emil zászlós üdvözlötlet küld Farkas Dénesnek Kolozsvárra, Horea-ut 31 al. Kardics József tanítónak Nagyváradra üzeni Tóth Imre zászlós, hogy hazament Kőrozsárcsára. Dr. Landesman Miklós üzeni, hogy jól van, Lakatos János Szántó üzeni, hogy jól van, átutazott Kolozsváron. Az üzenetek közlését folytatjuk.

Az Egyesült Államok nem ideregnithetik el az európai népeket a Szovjetuniótól

— írja Wallace

Newyorki jelentés szerint Wallace, az Egyesült Államok volt alelnöke az európai gazdasági újjáépítés kérdéseivel foglalkozva azt írja, mindaddig, amíg az Egyesült Államok republikánusai vad félelemmel viselkednek az európai és az otthoni szociális megmozdulásokkal szemben, fennáll a veszélye annak, hogy a Marshall-tervben foglaltak rossz eredményre vezetnek.

Wallace szerint az Egyesült Államok kongresszusának ki kellene nyilvánítania, hogy Amerika a következő feltételekkel segíti Európát: a segítség rendelkezésre áll minden békeszerető népnek, alapja a termelés növelésének és az életszínvonal emelésének a szükségesége, független Amerika részéről minden politikai beavatkozástól és szétosztástól az ENSZ szervezetei végzik.

Wallace hangsúlyozza, hogy az utat nyitva kell hagyni a Szovjetunió előtt. Figyelmezteti az Egyesült Államokat, hogy be kell bizonyítani: nem akarják Európát elidegeníteni a Szovjetunióval való barátság politikájától.

ÚJABB TÖMEGES LETARTÓZTATÁSOK GÖRÖGORSZÁGBAN

ATHÉN. — Lincoln MacVeagh, az Egyesült Államok görögországi követe és Maximós görög miniszterelnök kedden aláírta a Görögország amerikai segítségéről szóló egyezményt.

Reuter-jelentés szerint szerdán hajnalban közel 2000 embert tartóztattak le Athénben. A letartóztatottak között kommunista vezetők is vannak s ugyancsak letartóztatták Demetriosz Partszalidesz az EAM-szervezet főtitkárát. Másik jelentés szerint az egész országban megkezdett letartóztatások szerdán a hadseregre is kiterjedtek. Letartóztatottak sok katonát, akik ellen felmerült a gyanu, hogy rokonszenvennek a szabadságharcosokkal. Ugyane jelentés szerint letartóztatták Gregoriadesz baloldali szabadelvű politikusot, aki a megszállás alatt résztvett az ellenállási harcokban, Passzalidesz szalonikii szocialista vezetőt s

a szocialista irányzatú „Népi Köztársasági Szövetség” több tagját. A rendőrség elfoglalta a „Rizospaszis” című lap szerkesztőségét. Az athéni középületeket, és utcakereszteződéseket erős karhatalom őrzi.

A miniszterelnök nem volt hajlandó fogadni az EAM küldöttségét, amely magyarázatot akart kérni a letartóztatásokkal kapcsolatban. Reuter-jelentés szerint egyébként a baloldali tömörüléseket magában foglaló EAM szerdán este tiltakozással fordult az egész világ demokrataikus nemzeteihez 2.500 embernek az utolsó 24 órában. Görögországban történt letartóztatása miatt, egy állítólag ugynevezett összeesküvés leplezése következtében.

Az EAM másik nyilatkozata elítéli a külföldi elnézés mellett gyakorolt ki-

Csehszlovák kormányküldöttség érkezett Moszkvába

MOSZKVA. — Gottwald csehszlovák miniszterelnök, Massaryk külügyminiszter, Datina igazságügyminiszter, valamint több más csehszlovák hivatalos személyiség július 9-én Moszkvába érkezett. A csehszlovák államférfiak fogadására, az ünnepi díszbe öltözött repülőtéren, Molotov miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter is megjelent. Gottwald miniszterelnök a repülőtérről rádióbeszédben tolmácsolta Moszkva és a Szovjetunió népeinek a csehszlovák nép üdvözlését.

A csehszlovák kormányküldöttség — mondotta — politikai és gazdasági megbeszélések végett érkezett Moszkvába. Örvendünk a látogatásnak, mert mindenkor barátok voltunk. Népünk és államunk szükségletei itt teljes megértést találtak. A hitleri Németország elleni harcban, tüzből és vérben megedzódott csehszlovák-szovjet szövetség teljes mértékben beigazolódot a békés újjáépítés éveiben is. A Szovjetunió, amelynek a hadserege felszabadította Csehszlovákiát a német megszállástól, a békében is bebizonyította, hogy nagylelkű, hűségese szövetségese és barát. A béke idején nyert tapasztalataink megerősítik a csehszlovák nemzeti és állami politikáink azt az alapvető tételt, hogy a Szovjetunió a legfőbb kezes Csehszlovákia békés fejlődésének és virágzásának s hogy a Szovjetunióval való együttműködés nélkül elkerülhetetlen a független és szabad Csehszlovákia. Befejezésül hangoztatta, hogy a cseh-

rálypárti-fasiszta elnyomást s rámutat arra, hogy a letartóztatások na legnagyobb gyűlöletet jelenti a kormány részéről, amely otromba hazugságokkal igyekszik leplezni testvérnyilkos politikáját való felelősségét.

A legújabb jelentések szerint Athénben és Pireuszban a letartóztatások tovább tartanak. A két nap óta tartó razzia folyamán eddig letartóztatottak számaát egyes jelentések ötezerre becsülik. A belügyminiszter kijelentette, hogy a letartóztatott személyeket hazatéréssel vádolják és valamennyit rendkívüli bíróság elé állítják. A kormánylapok közlése szerint most már befejezett ténynek lehet tekinteni a kommunista párt törvényen kívül helyezését. A lapok alaptalan híreket terjesztenek, hogy igazolják a letartóztatásokat.

Sztalin miniszterelnök és Molotov külügyminiszter július 9-én fogadta Gottwald miniszterelnököt, Massaryk külügyminisztert és Datina igazságügyminisztert.

A SZAKSZERVEZETI VILÁGSZÖVETSÉG ALENÖKE EURÓPA GAZDASÁGI MEGSEGÍTÉSÉRŐL

SZÓFIA. — A TASS-ügynökség tudósítója beszámol arról, hogy Lombardo Toledano a Szakszervezeti Világszövetség alelnöke, aki elnöke a latinamerikai munkások szervezetének, sajtóörtekeztetve nyilatkozott a Szakszervezeti Világszövetségnek a európai gazdasági segély kérdésével kapcsolatos állásponjtáról.

Kijelentette, hogy „ha Európa taliradálása a nemzetközi monopóliumok gyarmagsága alatt történik, a népek semmit sem nyernék általa.” Bulgáriai tapasztalatai felől érdeklődő kérdésre válaszulva kijelentette:

— Azt hiszem, hogy Bulgária legnagyobb kincse ifjúsága. Láttam az ország munkásfiatalóságát s arra következtetésre jutottam, hogy az új Bulgáriának ez az ifjúság az igazi biztosítéka. A fasismus ellen folytatott küzdelme révén, Délamerikában jól ismerik Dimitrov miniszterelnököt.